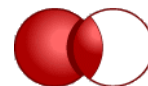

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO**

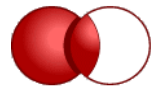

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 009-022-2-/04

**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
NA DAN 31.12.2003. GODINE
PRORAČUN ŽUPANIJE ZAPADNOHERCEGOVAČKE**

Sarajevo, srpanj 2004. godine

**MENADŽMENTU
ŽUPANIJE ZAPADNOHERCEGOVAČKE**

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvješća **Županije Zapadnohercegovačke**, iskazanih na str. 1 do 13, za godinu koja završava na dan 31.12.2003.godine. Za ova izvješća odgovoran je menadžment Proračuna Županije Zapadnohercegovačke. Naša odgovornost svodi se na izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima na temelju provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja, sukladno Zakonu o reviziji budžeta/proračuna FBiH («Službene novine FBiH», br. 48/99), i INTOSAI međunarodnim revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije, tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome, ima li u finansijskim izvješćima značajnih pogrešaka kao i jesu li finansijske transakcije izvršene sukladno zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanja, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvješćima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela, vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvješća, kao i ocjenu primjene važećih zakonskih propisa. Vjerujemo da je provedenom revizijom prikupljeno dovoljno dokaza, kako bi se stvorile pouzdane osnove za izražavanje našeg mišljenja.
3. Po našem mišljenju finansijska izvješća, ne daju istinit i fer pregled o finansijskom stanju i položaju Proračuna **Županije Zapadnohercegovačke, na dan 31.12.2003. godine iz sljedećih razloga:**
  - nedosljedne primjene Zakona o proračunima/budžetima u FBiH i Zakona o izvršenju proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2003. godinu u djelu koji se odnosi na uravnoteženje rashoda i izdataka sa prihodima i primicima,
  - nedosljedna primjena Zakona o izvršenju proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2003. godinu, u djelu koji se odnosi na korištenje odobrenih sredstava samo za namjene koje su određene proračunom i to do visine utvrđene u njegovom Posebnom djelu, a što se potvrđuje iskazanim prekoračenjem u iznosu od 5.018.989,00 KM, što predstavlja iskazani deficit za 2003. godinu,
  - pogrešno umanjene doprinosa za zdravstveno osiguranje na osnovu Odluke Vlade o knjigovodstvenom vođenju potraživanja i obveza i načinu izmirenja potraživanja i obveza Proračuna Županije prema Zavodu zdravstvenog osiguranja Županije Zapadnohercegovačke u iznosu od 990.820,63, što je uzrokovalo manje iskazivanje rashoda i izdataka za navedeni iznos, a samim tim i netočno iskazivanje deficita,
  - uplata poreza i doprinosa na plaće nije vršena sukladno Zakonu o porezu na plaću i Zakonu o doprinosima, što je rezultiralo iskazanim obvezama za neuplaćene poreze i doprinose u iznosu 13.095.343,92 KM, koje se ne mogu potvrditi, jer su iste umanjene zbog odluke navedene u prethodnom stvku,
  - Ugovor o načinu izmirenja međusobnih potraživanja i obveza u iznosu od 2.719.652,00 KM, koji je 30. prosinca 2003. godine zaključila Vlada Županije sa Zavodom za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke također nije sukladan ranije

navedenim zakonima, kao i Pravilniku o načinu uplate javnih prihoda proračuna i izvan proračunskih fondova na teritoriji FBiH.

- nije u potpunosti izvršeno usuglašavanje stvarnog stanja sredstava, potraživanja i obaveza utvrđenih popisom, sa stanjem iskazanim u knjigovodstvenim evidencijama, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i pripadajućim podzakonskim aktima, u dijelu koji se odnosi na popis novčanih sredstava i potraživanja pojedinih proračunskih korisnika,
- Postupak nabavke kapitalnih dobara i usluga u pojedinim slučajevima nije obavljan u skladu sa Uredbom o postupku nabavke roba, uslugama i ustupanju radova,
- Uspostavljeni sustav internih kontrola nije dovoljan i adekvatan u dijelu nadzora i primjene zakonskih propisa u načinu planiranja, trošenja i evidentiranja budžetskih sredstava.

Zamjenik generalnog revizora

Generalni revizor

Branko Kolobarić, dipl. oec.

---

mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA
ŽUPANIJE ZAPADNOHERCEGOVAČKE
za 2003. godinu

1 UVOD

Županija Zapadnohercegovačka (u daljem tekstu Županija) je federalna jedinica Federacije Bosne i Hercegovine, čije su nadležnosti utvrđene Ustavom Federacije BiH i Ustavom Županije Zapadnohercegovačke. Županija čije je sjedište u Širokom Brijegu, obuhvaća područje četiri općine.

Zakonodavnu vlast u Županiji vrši Skupština Županije, koja je jednodomno predstavničko tijelo, sastavljeno od 31 poslanika, koji se biraju tajnim glasovanjem na neposrednim izborima na cijelom području Županije. Poslanici u Skupštini Županije imaju četverogodišnji mandat.

Vlada Županije Zapadnohercegovačke je izvršni organ Županije, koju čine predsjednik i osam ministara. U ostvarivanju svojih nadležnosti utvrđenih ustavom, Vlada Županije donosi uredbe, odluke, rješenja i zaključke, priprema i predlaže Proračun Županije. Ministri su odgovorni za pripremanje, izvješćivanje i analizu proračunskih prijedloga. Izvršenje proračuna obavlja se u Ministarstvu financija, putem riznice koja funkcionira od 01. siječnja 2001. godine.

Županijska ministarstva su: Ministarstvo pravosuđa i uprave, Ministarstvo prostornog uređenja resursa i zaštite okoliša, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo financija, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi, Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa i Ministarstvo hrvatskih branitelja iz domovinskog rata.

Na dan 31.12.2003. godine u organima uprave Županije i ustanovama koje se financiraju iz proračuna bilo je uposljeno 1867 djelatnika.

2 OSVRT NA NALAZE REVIZIJE FINACIJSKIH IZVJEŠĆA ZA 2002. GODINU

Revizijom financijskih izvješća i usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima u 2003. godini konstatirano je, da se u tijeku revidirane godine nije postupilo po preporukama danim u revizijskom izvješću prethodne godine, koje se odnose na: nedosljedna primjenu Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o izvršenju proračuna Županije Zapadnohercegovačke u dijelu uravnoteženje rashoda sa prihodima i korištenja sredstva za namjene utvrđene proračunom i to do visine utvrđene u njegovom posebnom dijelu; iskazivanje i evidentiranje rashoda sukladno Zakonu o porezu i Zakonu o doprinosima; obračun i isplatu izdataka za putne troškove; formiranje i plaćanje naknada komisijama u Županiji i reguliranje Ugovora zaključenog sa Poreznom upravom u FBiH, Porezni ured Ljubuški. Sredstva proračuna nisu korištena sukladno financijskom planu, a po dinamici utvrđenoj tromjesečnim i mjesečnim planovima.

Utvrđeno je da se dijelimično postupilo po preporukama koje se odnose na popis imovine obveza i potraživanja i primjenu Uredbe o postupku nabavke roba, ugovaranje usluga i ustupanje radova, koja se posebno odnosi na Ministarstvo unutarnjih poslova.

3 CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvješća je, da omogući revizoru da izrazi mišljenje o tome, jesu li finansijska izvješća pripremljena, u svakom značajnom pogledu, u skladu sa svom važećom zakonskom regulativom. Revizija je planirana i izvršena sa ciljem pribavljanja realne osnove i izražavanje mišljenja o točnosti i korektnosti godišnjih finansijskih izvješća, odražavaju li finansijska izvješća točan i istinit prikaz poslovanja tijekom godine i stanja na kraju godine. Revizija će utvrditi jesu li poduzete sve mjere za planiranje, ubiranje i osiguranje ubiranja, kao i evidentiranje i čuvanje javnih prihoda na nivou Županije Zapadnohercegovačke, jesu li se nadležna Ministarstva pridržavala zakonskih propisa i instrukcija, jesu li isplate javnih rashoda ili korištenje javnih prihoda vršene po odgovarajućim ovlaštenjima i za svrhe za koje je dano ovlaštenje.

Cilj revizije je i provjera sustava internih kontrola, odnosno postoji li odgovarajući nadzor i transparentnost u upravljanju i trošenju javnih sredstava, te koliko je sustav internih kontrola efikasan u sprečavanju ili otklanjanju grešaka.. Navedeno će se utvrditi kroz uvid u Proračun i izvršenje proračuna Županije Zapadnohercegovačke po korisnicima (ministarstvima), sa posebnim osvrtom na tekuće i kapitalne transfere, a sve u cilju zaštite i stavljanja pod kontrolu javnih prihoda.

Revizija, također, uključuje davanje preporuka za dalji rad, sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje sredstava, kao i stvaranje podloge za uvođenje, primjenu i što efikasniji rad interne kontrole.

4 NALAZI I PREPORUKE

a) Menadžment i sustav internih kontrola

Sadašnja Vlada Županije imenovana je u siječnju 2003. godine i na prijedlog iste je od strane Skupštine Županije usvojeni proračun za 2003. godinu i Zakon o izvršenju proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2003. godinu.

Sukladno Zakonu o trezoru Ministri ministarstava su odgovorni za računovodstvo i internu kontrolu svojih ministarstava, uključujući i proračunske korisnike i potrošačke jedinice koje spadaju u njihovu nadležnost. Provedenom revizijom nismo se mogli uvjeriti da je kod istih osiguran adekvatan nadzor, nad raspologanjem i trošenjem proračunom odobrenih sredstava.

Poslovi i radni zadaci uposlenih su regulirani kroz pravilnike o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji svakog ministarstva, na koje Vlada daje suglasnost. Uvidom u pravilnike o unutarnjoj organizaciji utvrđene su manjkavosti na koje je odgovornim osobama skrenuta pozornost i koje bi trebalo ispraviti. Kod Ministarstva financija, revizijski tim je konstatirao, da opis poslova i radnih zadataka, nije prilagođen poslovima i radnim zadacima koje uposleni u ovom ministarstvu obavljaju, odnosno opis poslova i radnih zadataka nije u potpunosti razrađen u dijelu koji se odnosi na obveze, ovlaštenja i odgovornosti u vršenju poslova i radnih zadataka uposlenih. Tako poslovi ravnice, zbog većeg obima poslova i radnih zadataka zahtijevaju veći broj djelatnika, kako bi se efikasnije mogli obavljati poslovi delegirani pravilnikom, a istovremeno kako bi djelatnici prestali raditi poslove i zadatke koji nisu utvrđeni u opisu poslova i radnih zadataka.

Ministarstvo financija županije u Sektoru za izvršenje proračuna i računovodstvo obavlja materijalno računovodstvene - računovodstvene i finansijske poslove za proračun i izvršenje proračuna i računovodstvo organa uprave i obračunava plaće za sve proračunske korisnike na nivou Županije.

Istim pravilnikom u Županijskom ministarstvu financija predviđena su dva proračunska inspektora koji su prema navedenoj sistematizaciji direktno odgovorni ministru financija i pomoćniku ministra sektora za fiskalnu politiku i proračun. Dat je na uvid i Pravilnik o proračunskom nadzoru, koji u članku 3. nalaže da se nad svim korisnicima vrši nadzor s ciljem provjere pravilnosti pri ubiranju, naplati i korištenju proračunskih sredstava kao i primjene zakona, propisa i akata. Međutim Pravilnik nije usvojen. U tijeku

revizije nisu prezentirani zapisnici o izvršenom inspekcijskom nadzoru u 2003. godini, kod korisnika proračuna. Prema obrazloženju odgovornih u tijeku 2003. godine županijski inspektori su radili isključivo na kontroli financijske dokumentacije.

U sektoru županijske riznice ovim pravilnikom su predviđena odjeljenje za praćenje javnih prihoda i odjeljenje za računovodstvo javnih prihoda i izvještavanje. Uvidom u stvarni način rada i obim poslova koje obavlja ovo ministarstvo konstatirano je da je ovakav način rasporeda poslova i radnih zadataka u Ministarstvu financija ne odgovara stvarnim potrebama.

Revizijski tim je također konstatirao da je po nekim ministarstvima veći broj djelatnika od planiranog proračunom.

Revizijskom timu su prezentirani pisani akti (Naputak o izvršenju proračuna sa jedinstveno računa riznice i Naputak o blagajničkom poslovanju) sa objašnjenim načinom rada koji međutim nije usklađen sa Zakonom o trezoru.

Zbog naprijed navedenog, može se konstatirati da ovakav način funkcioniranja sustava internih kontrola ne daje dovoljnu garanciju za potpunu i efikasnu zaštitu imovine, sprečavanje i otkrivanje prevare i grešaka, točnost i potpunost računovodstvene evidencije i pravovremeno pripremanje pouzdanih financijskih izvješća.

Menadžment ministarstva temeljem programa rada Vlade Županije i županijskih organa, donosi programe rada za svaku godinu i izvješća o radu ministarstva na kraju godine. Uvidom u iste, revizijski tim je konstatirao, da pojedina ministarstva iste donose bez odgovarajućih kriterija. Postavljeni ciljevi u programima rada, ne odgovaraju realnim mogućnostima pojedinih ministarstva.

Ugovori koje zaključuju ministarstva, nadležna za realizaciju određenih projekata nisu pregledani po pitanju ispravnosti od strane ministarstva za pravdu i upravu i Županijskog pravobranilaštva, što može dovesti u sumnju opravdanost zaključivanja istih.

Sukladno Zakonu o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj osnove za izradu Proračuna temelje se na potrebama gospodarskog razvitka, makroekonomskoj stabilnosti te politici i propisima koje donosi Skupština, Vlada i ministar financija sukladno svojim ovlastima. Ministar financija obvezan je da u suradnji sa ministarstvima predloži smjernice i ciljeve fiskalne politike te izradi procjenu o glavnim vrstama prihoda, kao osnovu za realno planiran proračun. U Županiji Zapadnohercegovačkoj nije donesen Naputak o prikupljanju i raspolaganju prihoda od vlastite djelatnosti proračunskih korisnika, niti Naputak o dostavljanju knjigovodstvenih dokumenata uz obrasce za unos podataka u evidenciju trezora, i Naputak o načinu izrade Godišnjeg obračuna za 2003. godinu.

Preporučuje se menadžmentu da kod korisnika proračuna poboljša uspostavljeni sustav internih kontrola, kojeg će se pridržavati svi uposljeni, u svrhu postizanja ciljeva na području: efikasnog poslovanja; pouzdanog financijskog izvješćivanja i usklađenosti sa primjenjivim zakonima i propisima.

Da Županijski proračunski inspektori, sukladno Pravilniku o unutarnjoj organizaciji županijskog ministarstva financija, obavljaju poslove proračunskog nadzora.

Računovodstveni sustav organizirati na takav način da ažurno i korektno obavlja računovodstvene procese: prikupljanja dokumentacije, knjiženja, sistematizacije, sinteze i izrade financijskih izvješća

Donijeti pisani akt o načinu kretanja financijske dokumentacije između županijskog ministarstva financija i korisnika proračuna za koje ministarstvo vodi računovodstvo i sastavlja financijska izvješća.

b) Usklađenost sa zakonskim propisima

Revizijom financijskih izvješća Proračuna Županije Zapadnohercegovačke utvrđeno je da se nije potupilo sukladno važećim zakonskim propisima u sljedećim slučajevima:

- Nisu dosljedno provodeći Zakon o proračunima i Zakon o izvršenju proračuna za 2003. godine u dijelu koji se odnosi na **uravnoteženje rashoda i izdataka sa prihodima i primicima, što je za**

posljedicu imalo veliko prekoračenje rashoda po pojedinim pozicijama, niti je utvrđeno (predviđeno) pokriće deficita tekuće i prethodnih godina,

- Usvojenim Proračunom nije utvrđen način financiranja proračunskog deficita sukladno Zakonu o proračunima u FBiH,
- Nije podneseno izvješće o izvršenju Proračuna za 2003. godinu od strane Ministra financija i Vlade Županije sukladno Zakonu o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj,
- Obračun, isplata i evidentiranje plaća i pripadajućih poreza i doprinosa nije vršena sukladno Zakonu o porezu na plaću i Zakonu o doprinosima,
- Nije u cijelosti primjenjivan Zakon o radnim odnosima i plaćama službenika tijela uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj u dijelu prijema djelatnika u radni odnos,
- Skupština Županije se zadužila kod komercijalnih banaka suprotno čl. 38. Zakona o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj.
- Evidentiranje financijskih transakcija u pojedinim dijelovima glavne i pomoćne evidencije nije vršeno sukladno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH i Naputku o izvršenju proračuna sa jedinstvenog računa riznice.

Preporučuje se menadžmentu Županije da dosljedno primjenjuje Zakon o proračunima u FBiH, Zakon o proračunu Županije, kao i Zakon o izvršenju proračuna tekuće godine u svim člancima.

Obračun i isplatu i evidentiranje plaća, kao i prijem djelatnika u radni odnos vršiti skladno važećim zakonskim propisima.

c) Sustav upravljanja proračunom

Proračun Županije Zapadnohercegovačke za 2003. godinu kao i Zakon o izvršenju Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2003. godinu donijela je Skupština Županije 27.01.2003. godine i isti su stupili na snagu danom donošenja, a primjenjivat će se za fiskalnu 2003. godinu. Prijedlog Proračuna objavljen je u «Narodnim novinama» Županije Zapadnohercegovačke br. 1/03. dok, izvršenje Proračuna za 2003.godinu u tijeku revizije nije bilo prezentirano Skupštini, niti objavljeno u službenom glasili županije, što je suprotno članku 53. Zakona o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj. Proračunom nije planiran način pokrića deficita što se sukladno članku 12. Zakonu o proračunima u FBiH trebalo uraditi.

Proračun Županije Zapadnohercegovačke za 2003. godinu sastoji se od:

Rd. Br.	Opis	Ocjena izvršenja proračuna za 2002. godinu	Proračun za 2003. godinu
1	2	3	4
I	Prihodi primici i financiranje	40.500.000	48.500.000
II	Prihodi i primici	39.000.000	48.500.000
III	Izdaci	47.900.000	48.500.000

d) Izvršenje proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2003. godinu

Prihodi i primici proračuna Županije Zapadnohercegovačke

Ukupno ostvareni prihodi i primici u 2003. godini iskazani u Konsolidiranom godišnjem iskazu o izvršenju proračuna u periodu od 01.01.2003. godine do 31.12.2003. godine iznose **41.784.168,00 KM** što je u odnosu na plan manje za **12,20%**.

Prihodi od poreza iskazani su u iznosu od **34.107.004,00 KM** i u odnosu na plan manji su za **13,83 %**. Struktura navedenih prihoda je slijedeća:

1. Domaći porez na dobra i usluge **29.177.808 KM**

• porez na prodaju dobara i usluga,	24.006.901 KM	
• ostali porezi na promet proizvoda i usluga	5.170.906 KM	
2. porez na plaću		1.751.128 KM
3. porez na imovinu		281.894 KM
4. porez na dobit		2.896.175 KM
5. ostali porezi		8 KM

Osnova za naplatu poreznih prihoda je Zakon o pripadnosti javnih prihoda u FBiH, Pravilnik o načinu uplate javnih prihoda Proračuna i izvan proračunskih fondova na teritoriju FBiH, te Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Županiji Zapadnohercegovačkoj i financiranju Županije Zapadnohercegovačke, a ostvaruju su se putem riznice. Međutim **Županija nije imala utjecaj na ostvarenje ovih prihoda, jer naplatu poreza kao glavnog izvora prihoda kontrolira Porezna uprava.**

Revizijski tim je na uvid dobio ugovor koji je Vlada Županije zaključila sa Županijskim poreznim uredom. Tim ugovorom (zaključen 28.2.2002.god.) Vlada Županije se obvezala da će u ovisnosti od iznosa naplaćenih prihoda uplaćivati određeni postotak na račun porezne uprave, kao i stimulaciju za djelatnike porezne uprave u iznosu od 15.000,00 KM mjesečno. Iz podataka o naplati prihoda vidljivo je da zaključenje ovog ugovora nije imalo efekta na povećanje naplate istih, niti zaključeni ugovor ima zakonsko uporište.

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od **7.031.462 KM**, što je **manje** u odnosu na planirana sredstva **17,69 %**, a u odnosu na prošlu godinu više za 28,915. Struktura navedenih prihoda je sljedeća:

1. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti		102.518 KM
2. Naknade, pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga		6.271.756 KM
• prihodi od pružanja javnih usluga	1.268.668 KM	
• sudske pristojbe	1.147.162 KM	
• administrativne pristojbe	164.138 KM	
• ostale proračunske naknade	308.737 KM	
• posebne naknade i pristojbe	3.383.050 KM	
3. Novčane kazne		657.188 KM

Prihodi od poduzetničke aktivnosti ostvareni su samo **12,4% od planiranih**. Nije dano obrazloženje, zašto je došlo do tolikog podbačaja ove vrste prihoda, pogotovo što je isti podbačaj kod tih prihoda bio i u 2002.godini. Konstatirano je da su uz nedovoljno poduzete mjere proračunskih korisnika po pitanju naplate prihoda, jedan od razloga njihovog podbačaja i nerealno planiranje. Planiranje prihoda nije izvršeno sukladno Zakonu o proračunima odnosno na temelju mjera ekonomske i fiskalne politike.

Naknade, pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga realizirane su za 13,01% manje od plana i posebno treba istaći da je realizacija posebnih naknada i pristojbi u odnosu na plan manja za 19,46%, ili 816.950,00 KM.

Prihodi od privatizacije planirani su u iznosu od 444.000,00 KM, ali nisu realizirani.

Tekuće potpore planirane su proračunom u jednom iznosu od **900.000,00 KM**, a ostvarene su u iznosu od **369.207,00 KM** i to potpore iz inozemstva za osnovno školstvo u iznosu od 173.657,00 KM te potpore od Federacije u iznosu od 189.450,00 KM od čega je 150.000,00 KM potpora od Federalnog ministarstva financija ministarstvu pravosuđa te 39.450,00 KM za ustanove obrazovanja.

Kapitalni primici Proračunom nisu planirani, a ostvareni su u iznosu od 276.196,00 KM koji se odnosi na prodaju zgrade u Grudama Zavodu zdravstvenog osiguranja Županije zapadnohercegovačke (274.329,97 KM). Naplata navedenog primitka nije naplaćena sukladno Pravilniku o načinu uplate javnih prihoda proračuna i izvan proračunskih fondova na teritoriji FBiH jer isti je evidentirana na osnovu Ugovora o načinu izmirenja međusobnih potraživanja i obveza Zaključenog između Vlade Županije Zapadnohercegovačke i Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke.

Preporučuje se menadžmentu svih proračunskih korisnika da učini dodatne napore kako bi se prihodi po svim osnovama realizirali u planiranim veličinama, što se posebno odnosi na prihode od pružanja javnih usluga, posebnih naknada i pristojbi.

Planiranje prihoda izvršiti sukladno Zakonu o proračunima temeljem mjera ekonomske i fiskalne politike.

Da se preispita opravdanost zaključenog ugovora o prodaji zgrade u Grudama Zavodu za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke i Ugovora o načinu izmirenja međusobnih potraživanja i obveza između Županije i Zavoda zdravstvenog osiguranja.

Rashodi i izdaci Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2003. godinu

Ukupno rashodi i izdaci u 2003. godini iskazani su u iznosu od **46.803.157,00 KM** i predstavljaju **99,6%** od planiranog

Struktura iskazanih rashoda i izdataka prikazana je u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Opis	Izvršenje u 2002. god.	Plan za 2003.god.	Izvršenje u 2003. god.	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	6
UKUPNO (A+ B)		50.261.578	48.000.000	48.735.157	101,53
A. UKUPNO IZDACI (I+II +III)		48.750.011	47.000.000	46.803.157	99,60
I TEKUĆI IZDACI (a+b+c+d+e)		42.180.819	42.918.000	41.233.390	96,10
a.) Plaće i naknade troškova zaposlenih (od 1 do 2)		29.115.459	30.862.800	26.268.935	85,10
1.	Bruto plaće i naknade	22.490.521	22.416.100	20.940.014	93,40
2.	Naknade troškova zaposlenih i skupštinski zastupn.	6.624.938	8.446.700	5.328.921	63,10
b) Doprinosi poslodavca (= 3)		2.559.184	2.494.200	2.441.892	97,90
3.	Doprinosi poslodavca	2.559.184	2.494.200	2.441.892	97,90
c) Izdaci za materijal i usluge (od 4 do 13)		4.374.333	3.221.000	5.770.764	179,20
4.	Putni troškovi	280.708	197.800	305.935	154,70
5.	Izdaci za energiju	475.186	342.200	408.146	119,30
6.	Izdaci za komunalne usluge	681.699	507.900	682.800	134,40
7.	Nabavka materijala	504.201	581.800	523.322	89,90
8.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	639.199	513.900	609.426	118,60
9.	Unajmljivanje imovine i opreme	55.400	39.000	28.526	73,10
10.	Izdaci za tekuće održavanje	503.984	423.300	624.876	147,60
11.	Izdaci za osiguranje, bankarske usluge	435.194	71.100	109.833	154,50
12.	Ugovorne usluge	798.762	544.000	2.477.899	455,50
d) Tekući grantovi (od 14 do 21)		5.710.305	5.940.000	6.350.769	106,90
14.	Grantovi drugim nivoima Vlade (općine i grad)	0	380.000	1.051.514	276,71
15.	Grantovi pojedincima	1.182.554	1.020.000	1.216.478	119,26
16.	Grantovi neprofitnim organizacijama	4.523.301	3.330.000	3.836.763	115,22
17.	Subvencije javnim preduzećima	4.450	1.000.000	245.373	24,50
18.	Ostali grantovi	0	0	640	
e) Izdaci za kamate i ostale naknade (22+23)		421.538	400.000	401.030	100,30
19.	Izdaci za inozemne kamate	500	0	0	
20.	Kamate na domaće pozajmljivanje	421.038	0	362.780	
21.	Ostale naknade vezane za pozajmljivanje	0	0	38.250	
II KAPITALNI IZDACI		6.569.192	4.082.000	5.569.767	136,40
22.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	3.128.441	3.082.000	1.787.778	58,00
23.	Kapitalni grantovi	3.440.752	1.000.000	3.781.989	378,20
B. OTPLATE ZAJMOVA I KREDITA		1.511.567	1.000.000	1.932.000	193,20

Na temelju izvršene revizije finansijskih izvješća za 2003. godinu, kao i uvida u prezentiranu dokumentaciju vezano za ostvarenje prihoda i izvršenom rasporedu istih sukladno Proračunu Zapadnohercegovačke Županije za 2003. godinu, **konstatirano je da ni za deficit za 2003.godinu, koji je iskazan 5.018.989,00 KM, kao ni deficit iz 2002. godine u iznosu od 9.177,881,00 KM, niti deficiti iz ranijih godina nisu predviđeni načini pokrivanja istih.** Istovremeno je utvrđeno veliko prekoračenje pojedinih pozicija u proračunu.

Izdaci za bruto plaće iskazani su u iznosu od 23.381.906,00 KM i isti se ne mogu potvrditi, jer je provjerom obračuna doprinosa na teret zaposlenih konstatirano da su u knjigovodstvu manje evidentirani za 990.820,43 KM.

Izdaci za putne troškove iskazani su u iznosu od 305.935,00 KM i u odnosu na plan su veći za 54,70 %. Revizijom je utvrđeno da se putni nalozi ne evidentiraju i ne pravdaju u roku, što je suprotno čl. 22 Uredbe o naknadama za putne troškove. Većina nema broja ni datuma izdavanja, često je izdavanje jednog putnog naloga na ime dvije ili tri osobe, (a jedna osoba diže akontaciju), dnevnice za Hrvatsku obračunavaju se u iznosu od 100 KM umjesto 60 KM, a bilo je isplata putnih naloga iz 2002. godine, što ukazuje da isti nisu evidentirani u periodu u kojem su i nastali. Opća konstatacija tima za reviziju je, da je evidencija putnih naloga loša i da je interna kontrola po tom pitanju zakazala na nivou svih ministarstava županije.

Izdaci za prijevoz i goriva iskazani su u iznosu od 609.426,00 KM, što je u odnosu na plan (513.900,00 KM) više za 18,59%. Od ukupnog iznosa ovih troškova na troškove goriva se odnosi 572.732,97 KM. S obzirom da isti predstavljaju značajan iznos u ukupnim izdacima, a nisu donijeta interna pravila oko zaduživanja službenih vozila ministarstava i ograničenja potrošnje goriva po pređenim kilometrima, ovi izdaci se od strane revizijskog tima ne mogu u potpunosti potvrditi.

Naknade za komunalne usluge iskazane su 34% više od planiranih a u sklopu ovih troškova najveći su **troškovi PTT usluga** koji iznose **555.220,00 KM**. U županiji je donesena Odluka o visini troškova mobilnih telefona, koje se nitko nije pridržavao. Računi su se plaćali u punom iznosu bez nadoknade od onih koji su te troškove prekoračili, što je opet dokaz da interna kontrola nije funkcionirala ni u ovom segmentu.

Ugovorene uslugama su planirane u iznosu od 544.000,00 KM, a iskazane 2.477.899,00 KM i prekoračenje istih iznosi čak 455%. Obrazloženje odgovornih je da je zbog izmjene Pravilnika o računovodstvu proračuna u okviru ovog konta izvršeno knjiženje povremenih i privremenih poslova u osnovnom i srednjem obrazovanju, u iznosu od 1.244.282,21 KM, od čega se na isplate raznim komisijama odnosi 260.452,00 KM, honorare redovnim nastavnicima i vanjskim suradnicima 779.938,00 KM, naknade školskim odborima 79.323,00 KM i isplate za dežure 113.409,21 KM.

Također je i u 2003. god. je nastavljena praksa zaključivanja Ugovora o djelu za obavljanje poslova koji su predviđeni Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji. Od 2000. god. zaključuje se Ugovor o obavljanju studijsko analitičkih i savjetodavnih poslova, uz isplate pripadajućih naknada za prijevoz, odlaska i dolaska na posao, dnevnice i putne troškove za službena putovanja i ostale naknade. Metodom uzorka konstatirano je da je po nekim ugovorima o djelu isplaćivan i topli obrok. Porez za ugovore o djelu, je obračunavan ali nije uplaćivan.

Na osnovu Zaključka Vlade iz lipnja 2002. godine, Rješenja o imenovanju školskih odbora od sedam članova u osnovnim i srednjim školama i Napatka o obračunavanju naknade za rad u školskim odborima utvrđena je mjesečna naknada članovima odbora, na koju nisu obračunavati ni plaćani porezi na dodatna primanja sukladno Zakonu o porezu na plaću.

Na ugovorenim uslugama evidentirani su i **troškovi reprezentacije** u iznosu od **250.894,00 KM**. Ne postoje interna pravila koja reguliraju način i visinu korištenja sredstava reprezentacije, a troškovi se knjiže na osnovu neadekvatne knjigovodstvene dokumentacije. (računi nisu protokolirani, nisu ovjereni od strane odgovorne osobe, račun bez bitnih elemenata kao što je broj, datum, specifikacija utroška itd.).

Izdaci za tekuće održavanje također su probili planirani iznos za 47%. Najveću stavku čine izdaci za održavanje i popravku vozila 489.344,29 KM. Uvidom u dokumentaciju ustanovljeno je da je u MUP-u provedena uredba o postupku nabavke roba usluga i da je odabrana najpovoljnija firma za održavanje vozila. Međutim, razlog velikom iznosu ovih troškova u MUP-u je po izjavi odgovornih osoba u starosti voznog parka. U ostalim ministarstvima nije provedena procedura biranja najpovoljnije firme za održavanje vozila.

Preporučuje se menadžmentu da se iz proračunskih sredstava isplaćuju izdaci koji su planirani i to do visine utvrđene proračunom.

Odluku temeljem koje se isplaćuju plaće uskladiti sa Zakonom o radnim odnosima i plaćama službenika tijela uprave u FBiH.

Privremene i povremene poslove ugovarati isključivo na način i u slučajevima određenim pozitivnim zakonskim propisima.

Na dodatna primanja obračunavati i uplaćivati porez u skladu sa zakonom

Preispitati opravdanost rada članova pojedinih komisija i školskih odbora.

Obračun putnih troškova, dnevnica voditi sukladno zakonskim propisima i temeljem vjerodostojne dokumentacije.

Rashode i izdatke priznavati prema računovodstvenom načelu modificiranog nastanka događaja.

Internim pravilima regulirati visinu i način korištenja sredstava reprezentacije.

Donijeti interna pravila o uporabi službenih vozila i ustrojiti evidenciju radnih naloga te mjesečnu potrošnju goriva po korisnicima i kilometrima.

Dosljedno provoditi Odluku o visini troškova mobilnih aparata.

Tekući grantovi (transferi) iskazani su u iznosu od 6.350.769,00 KM, odnosno 6,90% više od plana. Grantovi neprofitnim organizacijama

Grantovi (transferi) drugim razinama vlasti iskazani su u iznosu od 1.051.514 KM, što je u odnosu na plan više za 176,71% ili u apsolutnom iznosu 671.514,00 KM. Navedeni izdaci odnose se na razne prijenose sredstava od značaja za Županiju. Sa ove pozicije su doznačena sredstva Zavodu za poljoprivredu u redovnim mjesečnim tranšama, mjesečne dotacije za mjesne zajednice, pomoći Crvenom križu, raznim udrugama i slično. Pored ovih mjesečnih dotacija, ovu poziciju su teretili i razni izdaci u iznosu od 1.000,00 do 25.000,00 KM koji su se isplaćivali na osnovu zaključaka Vlade. Za ove isplate na nivou Županije nisu doneseni programi temeljem kojih bi se dodjeljivali grantovi (transferi), niti je o utrošenim sredstvima osigurana povratna informacija o načinu realizaciji ovih transfera, kako bi se mogla utvrditi opravdanost istih. Za ove transfere nije vođena analitička evidencija tako da se stanje istih ne može u potpunosti potvrditi jer na ovim izdacima su evidentirani i izdaci po obavezama stvorenim u ranijim godinama.

Na ovoj poziciji evidentirana je i isplata od 23.000,00 KM po Ugovoru iz 2001.god. sa «CREDIO GROUP» d.o.o. iz Mostara. Naručitelj ugovora je Ministarstvo gospodarstva koje u popisu obveza nije evidentiralo obveze po ugovoru iz 2001.godine. Ugovor se odnosi na autorske i konzultantske usluge u realiziranju znanstvenog projekta izrade Ribolovno gospodarske osnove na području Županije. Evidentiranje ovih izdataka na transferima nije izvršeno sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna.

Ovu kategoriju rashoda teretile su i obveze iz 2001. godine koje su isplaćene po ugovoru firmi «Qestor» iz Republike Hrvatske. Navedene obveze nisu evidentirane u periodu u kojem su nastale i iste nisu knjižene sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna.

Ovdje su također evidentirane i naknade po zaključku Vlade o naknadi za rad radne grupe za izradu prijedloga međudržavnog sporazuma između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o statusu stradalnika Hrvatskog vijeća obrane. Komisija od 9 članova imenovana je od strane predsjednika Vlade Županije, a Zaključkom je utvrđena mjesečna naknada od po 200,00 KM. Na ovu naknadu nije obračunat porez, niti je sa članovima komisija zaključen ugovor sukladno Zakonu o radu. Rješenjem o imenovanju komisije i Zaključkom o naknadi nisu regulirani zadaci komisije, rok završetka posla i slično. Prema obrazloženju odgovornih sačinjeno je izvješće i radna verzija Ugovora o uređenju međusobnih prava i obveza stradalnika Domovinskog rata iz Hrvatskog Vijeća Obrane, ali isto nije prezentirano revizorskom timu što bi moglo potvrditi obim i opravdanost izvršenog posla.

Grantovi (transferi) pojedincima iskazani su u iznosu od se 1.216.478 KM, odnosno 19,26% više od plana. Ovi izdaci odnose se na redovna davanja pomoći stradalnicima domovinskog rata, sredstva za smještaj invalidnih osoba, alternativni smještaj raseljenih osoba, sredstva za civilne žrtve rata, porodijske naknade, sredstva za djecu sa poteškoćama u razvoju. Isplata ovih izdataka je vršena temeljem Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti obitelji sa djecom i podzakonskih akata, donesenih temeljem spomenutog zakona. Ova davanja, u dijelu u kojem je odgovorno Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi realizirana su 22% manje od planiranih. Prekoračenje isplaćenih grantova pojedincima su

uzrokovale isplate povremenih jednokratnih pomoći po zaključcima Vlade, za koje nisu prezentirani kriteriji za isplatu istih. Za navedene izdatke također ne postoji relevantna analitička evidencija.

U okviru ovih izdataka iskazani su i izdaci za isplate vojnih invalidnina i pomoći obiteljima poginulih branitelja u iznosu od 48.850,95 KM i jednokratnih pomoći braniteljima u iznosu od 81.336,95 KM. Za prijenos navedenih isplata nisu prezentirane odluke Vlade, kako je regulirano člankom 24. Zakona o izvršenju Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2003. godinu.

Transferi neprofitnim organizacijama iskazni u iznosu od 3.836.763 KM, što je 15,22% više od plana odnose se na davanja Sveučilištu u Mostaru, Studentskom centru u Mostaru, (1.387.284,00 KM), centrima za smještaj invalidnih osoba na području županije (399.319,62 KM), sredstva za šport i kulturne programe (402.174,24 KM), drugim zajedničkim institucijama i udrugama od značaja za Županiju (295.613.74 KM) sredstva za alternativni smještaj raseljenih osoba (184.171,34 KM) i sredstva za političke partije i udrugama.

Sredstva za šport i kulturu odnose se na doznake knjižnicama (Posušje, Grude, Hrvatska Knjižnjica Ljubuški, Široki Brijeg), galerijama, muzejima i slični i ova sredstva su planirana proračunom. Za doznake za kulturu i šport nisu utvrđeni kriteriji.

Sa ove pozicije su preneseni i transferi poreznoj upravi iskazani su u iznosu od 114.156,17 KM i odnose se na ime prijenosa sredstava Županijskom poreznom uredu, a temeljem Ugovora o reguliranju naknada za obavljene poslove evidentiranja, nadzora i naplate javnih prihoda za Županiju Zapadnohercegovačku. Ugovor je zaključen 28. 02. 2002. godine a njime se reguliraju uplate sredstava na ime materijalnih i drugih troškova za Županijski porezni ured Široki Brijeg kao organizacijsku jedinicu Porezne uprave FBiH. Osnovica za naplatu naknade iz ovog ugovora je mjesečno bruto naplaćeni prihod na razini Županije iskazan obrascem B2. Pored toga Vlada županije se obvezala da će na ime materijalnih troškova stimulirati Županijski porezni ured u iznosu od 15.000,00 KM mjesečno. Temeljem spiskova koje je porezni ured dostavljao u ministarstvo financija vršene su isplate na tekući račun preko Zagrebačke banke d.d. djelatnicima Županijskog poreznog ureda Ljubuški. S obzirom na zakonom utvrđenu djelatnost Porezne uprave, konstatirano je da zaključeni Ugovor o reguliranju naknada za obavljene poslove između Vlade Županije i Županijskog poreznog ureda i mjesečne isplate djelatnicima porezne uprave nisu u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima. Skrećemo pažnju da je u prethodnom revizijskom izvješću dana preporuka da se navedeni ugovor stavi van snage, jer isti prouzroči nenamjensko trošenje proračunskih sredstava (u 2004. godini ovaj ugovor je stavljen van snage).

Sa transfera neprofitnim organizacijama doznačena su i sredstva Javnom poduzeću Park prirode «Blidinje» u iznosu od 149.090,53 KM. Uplata navedenih sredstava je izvršena po Odluci Vlade Županije iz 2000. godine, kojom se Vlada Županije zadužila za dio kredita Javnog Poduzeća u nominalnom iznosu od 1.050.000,00 KM, uvećanog za kamate po Ugovoru o kreditu zaključenom između Zagrebačke banke d.d. Mostar i Javnog poduzeća.

Analitička evidencija tekućih transfera iz bruto bilance i analitičkih kartica ne odgovara planu transfera u Proračunu, te je teško pratiti njihovo izvršenje po pojedinim pozicijama.

Subvencije javnim poduzećima odnose se na isplatu redovnih mjesečnih tranši Centrima za socijalni rad na području Županije.

Preporučuje se menadžmentu Županije da za dodjelu tekućih transfera donese kriterije temeljem kojih će se isti isplaćivati

Evidenciju tekućih transfera voditi analitički sukladno Planiranom proračunu, radi lakšeg praćenja i transparentnosti trošenja sredstava.

Osigurati povratne informacije o utrošku sredstava za tekuće transfere.

Kapitalni izdaci

Kapitalni izdaci ostvareni su u iznosu od **5.569.767 00 KM** što je **36% više od plana**. Kapitalni izdaci odnose se na:

- Kapitalni grantovi 3.781.989,00 KM (278% više od plana)
- Izdaci na nabavku stalnih sred. 1.787.778,00 KM (58 % od plana)

Izdaci za nabavku stalnih sredstava odnose se na nabavku zgrada 738.079,00 KM te nabavku opreme u iznosu od 980.102,00 KM. Nabavka opreme se odnosi na nabavku namještaja (465.380,52 KM), nabavku kompjuterske opreme (78.583,54 KM), oprema za prijenos podataka i glasa (41.129,80 KM), ostale uredske mašine (3.456,79 KM), motorna vozila (75.944,08 KM), knjižnične i školske knjige (39.753,68 KM), opreme i namještaja za učionice (177.597,67 KM), djela likovne umjetnosti (21.000,00 KM), rekreacijska oprema (12.818,10 KM), elektronska i fotografska oprema (7.087,47 KM) i ostala oprema 57.349,94 KM). Nabavka zgrada odnosi se na plaćanje faktura za poslovnu zgradu pravosuđa u Širokom Brijegu i izgradnju zgrade MUP-a u Ljubuškom. Radovi na navedenim objektima su započeti u prethodnom periodu.

Kapitalni transferi su transferi neprofitnim organizacijama i značajno su premašili planiran iznos. Ova sredstva najvećim dijelom se odnose na izdatke za održavanje i rekonstrukciju regionalnih cesta. Timu za reviziju dat je na uvid Plan održavanja i rekonstrukcije regionalnih cesta u županiji koji je objavljen u Narodnim novinama. Uvidom u račune koje su ispostavljali izvođači radova, revizijski tim je konstatirao niz nepravilnosti: računi nisu protokolirani niti ovjereni na propisan način (npr. Rn.14/12-02 od 9.12.02. Paškić betonska bloketara), račun nije evidentiran kao obveza u popisu obveza Županije a plaćan je u 09. mjesecu čime je narušena akrealna osnova. Postoje manjkavosti i kod zaključenih ugovora. Kod pojedinih ugovora nije navedena ukupna vrijednost radova, nego je samo naznačeno da radovi ne smiju iznositi više nego što je predviđeno planom održavanja, kod odabira pojedinih izvođača radova, postupak odabira nije u cijelosti proveden sukladno Uredbi.

Kod ugovaranja redovnog održavanja putova zaključivani su aneksi ugovora u kojima nije precizirana vrijednost dodatnih radova.

Preporučuje se menadžmentu Županije da i za kapitalne grantove sačine kriterije te temeljem istih da vrši plasman sredstava.

Dosljedno provoditi Uredbu o postupku nabavke robe i usluga kod odabira izvođača radova.

e) Postupanje po uredbi o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova

Na osnovu prezentirane dokumentacije ne može se potvrditi da se prilikom nabavke roba ugovaranju usluga i ustupanju radova u svim slučajevima postupalo sukladno Uredbi o postupku nabavke roba, vršenju usluga i ustupanju radova (u daljem tekstu Uredbi).

Prilikom ugovaranja isporuke i montaže namještaja za opremanje uredskog prostora Ministarstva unutarnjih poslova u Ljubuškom u vrijednosti 156.696,00 KM nije u potpunosti provedena procedura nabavke i ugovaranja u skladu sa Uredbom. Ovaj ugovor je zaključila Vlada Županije sa poduzećem «Interijer» doo Ljubuški. Zaključkom Vlade iz kolovoza 2002. godine za potrebe ministarstva gospodarstva odobrena su novčana sredstva iz proračuna 2002. godine za opremanje dvorane za sastanke u objektu «Stara škola» u Posušju prema zaključenom između Županije Zapadnohercegovačke i tvrtke «Interijer» iz Ljubuškog. Ugovor je zaključen u kolovozu 2002. godine, a realiziran je u 2003. godini. Navedenim ugovorom nije precizirana vrijednost ugovorene opreme. Vrijednost isporučene opreme sa montažom iznosila je 123.570,00 KM, a izbor ponuđača nije izvršen sukladno članku 4. Uredbe.

Nabavka materijala, goriva, ugovaranje usluga održavanja opreme, osiguranje imovine i djelatnika kod svih korisnika, osim kod Ministarstva unutarnjih poslova nije izvršena sukladno Uredbi.

Preporučuje se da se prilikom nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova postupa u skladu sa Uredbom o postupku nabavku robe, vršenja usluga i ustupanju radova.

f) Stanje imovine potraživanja i obaveza

Stalna sredstva

U konsolidiranim finansijskim izvješćima sadašnja vrijednost stalnih sredstava iskazana je u iznosu od 38.453.278,69 KM (nabavna vrijednost 49.846.558,57 KM i otpisana 11.393.279,88 KM). Rješenjem ministra financija formirana je centralna popisna komisija, koja je imala zadatak da sačini zbirni izvještaj o

popisu, izvrši konačno usaglašavanje stvarnog i knjigovodstvenog stanja i dostaviti ga na razmatranje i usvajanje. Uvidom u dokumentaciju vezanu za izvršeni popis na dan 31.12.2003. godine, konstatirano je da isti nije u potpunosti izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH u djelu koji se odnosi na popis novčanih sredstava, potraživanja.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, Uredbom o računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH ustrojiti evidenciju i izvršiti popis imovine i stalnih sredstva na nivou Županije.

Kratkoročna potraživanja odnose se u najvećem dijelu na potraživanja za isporučenu robu i usluge

Kratkoročne tekuće obaveze iskazane su u iznosu od 24.612.685,77 KM i odnose se na:

Obveze prema dobavljačima	4.256.902,42 KM
Obveze za poreze i doprinose po ugovorima	261.074,07 KM
Ostale obveze (porezna upravi i komisije)	47.675,38 KM
Kratkoročni krediti i zajmovi	4.432.500,00 KM
Obveze prema djelatnicima	15.381.402,28 KM
Obveze unutar organa i organizacija	36.900,01 KM
Kratkoročna razgraničenja	196.231,61 KM

Obveze prema dobavljačima se odnose na neizmirene obveze iz 2003. godine, kao i na obveze iz ranijih godina (2001. i 2002. godina). Obveze za kapitalne izdatke iznose 1.821.886,51 KM ili 42,80% od ukupno neizmirenih obveza na dan 31.12.2003. godine i najvećim dijelom se odnose na: poduzeće«Putovi» (822.135,17 KM), Ceste JP Mostar (380.467,37 KM), KTM «Brina» (150.211,00 KM), A3 Široki Brijeg (215.513,37 KM) i UP «Putovi» (120.000,00 KM). Ove obveze osim obveza prema poduzeću A3 Široki Brijeg odnose se na neizmirene fakture za građenje, rekonstrukciju i održavanje regionalnih cesta na području Županije. Napominjemo da su se ove obveze mogle izmiriti iz posebnih naknada za ceste.

Kratkoročni krediti i zajmovi na dan 31.12.2003. godine iskazani su u iznosu od 4.432.500,00 KM.

Struktura navedenih obveza je sljedeća:

Obveze prema Raiffeisen bank d.d.	1.242.500,00 KM
Obveze Hypo Alpe-Adria-bank	1.400.000,00 KM
Obveze po kratkoročnom kreditu prema Zagrebačkoj banci	600.000,00 KM
Kratkoročni zajam prema Kantonu Sarajevo	240.000,00 KM
Obveze prema Ministarstva hrvatskih branitelja iz domovinskog rata	950.000,00 KM

Obvezu prema Raiffeisen bank se sastoje od preuzetih obaveza za firmu KTM Brina doo Posušje (ugovorena obveza 500.000,00 KM po ugovoru od 27.12.2001. godine sa rokom vraćanja 27.12.2002. godine uz kamatnu stopu od 10,5 % na godišnjem nivou). Ugovor o preuzimanju duga od KTM Brina potpisao predsjednik Vlade Županije, a za osiguranje vraćanja istog upisana i odluka založnog prava, na što Skupština Županije nije dala suglasnost. Iskazano stanje po ovom kreditu na dan 31.12.2003. godine iznosi 365.000,00 KM. Na isti način su preuzete i obveze po kreditima od firme za graditeljstvo i projektiranje A3 Široki Brijeg (stanje na dan 31.12.2003. godine iznosi 432.500,00 KM) i Putovi doo Grude (stanje na dan 31.12.2003. godine iznosi 445.000,00 KM).

Temeljem Odluke o zaduženju Županije Zapadnohercegovačke koju je donijela Skupština 29.12.2003. godine 31.12.2003. godine zaključen je ugovor između Ministarstva financija Županije i Zagrebačke banke BH d.d. Mostar na iznos od 600.000,00 KM za održavanje tekuće likvidnosti sa rokom vraćanja do 31.01.2004. godine uz kamatnu stopu 10% godišnje. S obzirom da kredit nije vraćen u ugovorenom roku Dodatkom I osnovnog ugovora navedeni rok vraćanja je prolongiran do 01.08.2004. godine.

Na poziciji kratkoročnih kredita i zajmova je evidentirana i obveza na osnovu primljene pozajmice od Ministarstva hrvatskih branitelja iz domovinskog rata koja na dan 31.12.2003. godine iznosi 950.000,00 KM. Zaključkom Vlade iz studenog 2002. Ministarstvo hrvatskih branitelja iz domovinskog rata je donirana sredstva iz Republike Hrvatske prebacilo na Jedinствeni račun riznice Proračuna, s obvezom da se ista vrate u prva dva mjeseca 2003. godine. U toku 2003. godine izvršen je povrat u iznosu od 50.000,00 KM. Točkom 1. istog Zaključka naloženo je svim korisnicima proračuna da se sredstva koja se nalaze na računima korisnika, a koja nisu bila uključena u Jedinствeni račun riznice Proračuna tijekom 2002. godine,

usmjere na isti do 31.12.2002. godine. Ministarstvo hrvatskih branitelja iz domovinskog rata nije postupilo po danom Zaključku, jer je tijekom cijele 2003. godine poslovalo preko transakcijskog računa otvorenog kod Zagrebačke banke, koji je služio kao transfer za sredstva doznačena od Federalnog ministarstva za pitanje branitelja.

Na obvezama prema Hypo Alpe-Adria-Bank po dugoročnom kreditu na dan 31.12.2003.godine iskazano stanje iznosi 1.400.000,00 KM i odnosi se na zaduženje iz ranijih godina. S obzirom da se radi o dugoročnoj obvezi isti je trebalo evidentirati u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna i pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH, što je bila i preporuka prethodnog revizijskog izvješća.

Obveze prema djelatnicima odnose se na neizmirene poreze i doprinose na plaće u iznosu od 13.095.343,92 KM za 2003., 2002. i 2001. godinu. **Skrećemo pažnju da se prilikom isplate plaća jedino uplaćuje doprinos za mirovinsko osiguranje, na iznos najniže plaće po važećim propisima.** Vlada je donijela Odluku o načinu privremenog evidentiranja obveza proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2002. godinu temeljem obračunatih, a neuplaćenih poreza na plaću, doprinosa za mirovinsko-invalidsko osiguranje, obvezno zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti, koja nije sukladna Zakonu o porezu na plaću, Zakonu o doprinosima i Zakonu o računovodstvu. Ugovor o načinu izmirenja međusobnih potraživanja i obveza koji je 30. prosinca 2003. godine zaključila Vlada Županije sa Zavodom za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke također nije sukladan ranije navedenim zakonima, kao i Pravilniku o načinu uplate javnih prihoda proračuna i izvan proračunskih fondova na teritoriji FBiH. Ovim ugovorom je utvrđen način izmirenja dijela ukupnih potraživanja i obveza u iznosu od 2.719.652,00 KM. Potraživanja Županije od strane zavoda odnose se na potraživanja po osnovu kupoprodajnog ugovora za prodaju nekretnine (poslovne prostorije u poslovnoj zgradi u Grudama u ulici Bili brig broj bb) u iznosu od 274.329,97 KM i potraživanja nastala po osnovu obveze Zavoda zdravstvenog osiguranja Županije Zapadnohercegovačke za refundiranjem sredstava Proračunu, za isplaćene naknade plaća uposlenicima proračunskih korisnika za vrijeme bolovanja u iznosu od 2.445.323,07 KM. **Napominjemo da potraživanja po osnovu isplaćenih naknada za bolovanje nisu uopće evidentirana u knjigovodstvenoj evidenciji Proračuna Županije. Također, dugovanja prema javnim prihodima trebaju se izmirivati transparentno na račune propisane Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda proračuna i izvan proračunskih fondova na teritoriji FBiH.**

Poduzeti adekvatne mjere za naplatu dospjelih potraživanja po osnovu danih pozajmica demobiliziranim braniteljima, potraživanja po osnovu danih pozajmica za stambene kredite i potraživanja za poticaj proizvodnje i utvrditi odgovornost nadležnih za do sada dospjela a nenaplaćena ova potraživanja.

g) Ostali bitni nalazi

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da Ministarstvo hrvatskih branitelja iz domovinskog rata posluje preko zasebnog transakcijskog računa otvorenog kod Zagrebačke banke d.d. Mostar, koji nije u sustavu Jedinog računa riznice Županije. Preko navedenog računa su se vršili transferi korisnicima invalidnina braniteljima domovinskog rata za sredstva doznačena od Federalnog ministarstva. Doznake korisnicima su se vršile u manjim iznosima od doznaka iz Federalnog ministarstva. Na dan 31.12.2003. godine prema izvratku banke broj 96. od 31.12.2003. godine stanje na ovom računu iznosi 39.277,61 KM i isto nije obuhvaćeno redovnim godišnjim popisom, niti je u sastavu konsolidiranog financijskog izvješća.

Utvrđiti opravdanost postojanja otvorenog računa Ministarstva hrvatskih branitelja iz domovinskog rata i poduzeti adekvatne mjere po pitanju zatvaranja istog.

5 ZAKLJUČAK

Izvršenom revizijom financijskih izvješća Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2003. godinu, nije konstatiran značajan napredak u radu proračunskih korisnika Županije. Nisu poduzimane adekvatne mjere za saniranje, kako ranije stvorenih deficita, tako i deficita stvorenog u revidiranoj godini. Poslovanje se obavlja preko Jedinog računa riznice Županije, koje nije u potpunosti usuglašeno sa

Zakonom o trezoru. Ovakav način rada riznice ne daje dovoljnu garancija za otklanjanje i prevladavanje utvrđenih nepravilnosti u rješavanje nagomilanih problema u Županiji.

Za raspodjelu tekućih grantova nisu utvrđeni kriteriji. Uspostavljeni sustav internih kontrola nije adekvatan, jer sve dok se stvaraju značajna prekoračenja po pojedinim pozicijama proračuna ne može se potvrditi da isti odgovara svrsi zbog koje je i uspostavljen. Na usavršavanju već postojećeg sustava na nivou cijele Županije treba kontinuirano raditi.

Mišljenja smo da bi donošenje srednjoročnih planova na nivou Županije, utvrđivanje prioriteta koji su od značaja za razvoj Županije uopće pomoglo realnijem planiranju kako na nivou pojedinih ministarstva, tako i na nivou Županije uopće. Na osnovu ovakvih planova mogla bi se utvrditi i realna strategija razvoja i donositi prioritetni zadaci, a ne da se donose različite vrste programa i projekata, za koje se ne može u potpunosti potvrditi opravdanost donošenja.

U 2004. godini, u srpnju mjesecu Vlada Županije je donijela Plan mjera za saniranje deficita u proračunu Županije Zapadnohercegovačke, koji na neki način daje garanciju da će se opće stanje i finansijski položaj Županije u narednom periodu popraviti.

KOMENTAR

U ostavljenom roku Vlada Županije Zapadnohercegovačke dopisom broj 01-564/04-1 od 27.08.2004. godine očitovala se na Izvješće o reviziji finansijskih izvješća na dan 31.12. 2003. godinu. Za određeni broj nalaza dana su dodatna obrazloženja i dostavljena je prateća dokumentacija. Osnovana obrazloženja, utemeljena relevantnom dokumentacijom, inkorporirana su u konačnu verziju Izvješća za 2003. godinu.

Tim za reviziju

Viši revizor Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Revizor Dubravka Barbarić, dipl. oec.